

Sau một năm làm Tổng thống Mỹ, mối quan hệ của ông Trump với Trung Quốc đã phản ánh những thay đổi triết lý và chính sách, điều trở thành đặc trưng cho nhiệm kỳ của ông, đồng thời làm suy yếu những mục tiêu chủ chốt của chính quyền Mỹ. Bước sang năm thứ hai, giới phân tích dự báo sẽ có thêm nhiều thay đổi nữa.

Vụ kiện của Washington là một vài trong số các vấn đề cấp thiết nhất mà lãnh đạo Mỹ xác định, những vấn đề đòi hỏi sự hợp tác của Bắc Kinh, đã suy yếu: thậm chí những mối của Mỹ với Trung Quốc vẫn tăng lên và Triều Tiên dường như đã có vẻ khí hậu nhân. Trong khi hàng loạt cuộc điều tra của chính phủ Mỹ nhòm vào những mối và các hoạt động đầu tư của Trung Quốc đang được xúc tiến, và mối đe dọa áp đặt thuế đã xuất hiện, vấn đề của có dấu hiệu cho thấy Trump sẽ điều hòa được sự bất đồng trong bất cứ vấn đề nào. Nhận định này rõ ràng xuất phát từ sự tranh cãi mới đây về những lợi ích khiếm nhã mà ông đã sử dụng trong các buổi họp với các nhà hoạch định chính sách và quan chức nội các khi nói về Haiti, El Salvador và các nước châu Phi.

Nếu mối quan hệ với Trung Quốc hàng chục năm thêm bớt có một tiêu cực nào nữa, thì đó sẽ là mối nguy hiểm cho quan hệ thương mại song phương có giá trị 648 tỷ USD vào năm 2016, và đầu tư hai chiều trực tiếp nước ngoài với trị giá hơn 250 tỷ USD trong 10 năm qua. Shi Yinhong, giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Mỹ tại Viện Hàn lâm Nhân dân Trung Hoa ở Bắc Kinh, và cũng là cố vấn Hội đồng Nhà nước, cố vấn chính phủ cao nhất đất nước, nhận định: “Chúng ta đã chứng kiến sự bất ổn định mà Trump dành cho Trung Quốc khi mà phút này thì ông ta tỏ ra bất bình, phút sau lại dịu dàng hơn”. Phát biểu trong một cuộc phỏng vấn với tờ Báo Dân Hoa Nam Buổi sáng, Shi cho biết ông “không lo quan hệ với những triển vọng của mối quan hệ song phương bởi Trump có vẻ đã xác định sẽ áp dụng một cách khác biệt lên các mặt hàng xuất khẩu từ Trung Quốc”.

Ngoài vấn đề thương mại đã được xoa dịu sau chuyển thềm Trung Quốc hội tháng 11, nếu ông Trump coi là một thành công khi các thỏa thuận trị giá 250 tỷ USD đã được ký kết, Trump đã quay trở lại với thái độ thù địch Trung Quốc khi Triều Tiên phóng thử một tên lửa bay cao hơn và xa hơn bất cứ vụ thử nào mà quân đội nước này đã tiến hành. Ông cáo buộc Bắc Kinh làm quá ít để ngăn chặn chương trình vũ khí hạt nhân của Bình Nhưỡng. Trong khoảng thời gian đó, Trump đã chêm dặt “điều kiện Kinh tế Toàn diện” của chính quyền ông với Trung Quốc, một nỗ lực song phương nhằm xúc tiến các “chính sách kinh tế lớn”, bao gồm “hợp tác nhằm giảm bớt thâm hụt thương mại”. Sự thiếu rõ ràng đã khiến cả hai giận dữ và lo ngại, thể hiện qua sự sụp đổ của các thỏa thuận liên biên giới mới tiếng và định điếm trong bài phát biểu về an ninh quốc gia của Trump hội tháng trước, trong đó ông nói Trung Quốc đang nỗ lực để làm suy yếu các lợi ích an ninh của Mỹ.

Thống đốc số John Cornyn phát biểu trước các nhà hoạch định chính sách trong một phiên điều trần tại Washington hội tuần trước: “Trung Quốc đang đặt ra một mối đe dọa không giống bất cứ điều gì mà Mỹ từng phải đối mặt từ trước tới nay – một nền kinh tế mạnh mẽ với các chính sách công nghiệp áp dụng do nhà nước điều hành, gây tổn hại cho thị trường tự do, tăng cường với một sự hiện đại hóa quân sự mạnh mẽ và ý đồ thương mại không chỉ trong khu vực của họ mà cả ra bên ngoài”.

Hội tháng 11, Cornyn và Thống đốc số đảng Dân chủ Dianne Feinstein đã đề xuất một dự luật có thể gia tăng quyền hạn của Ủy ban An ninh Quốc gia (CFIUS) nhằm xác định xem các khoản đầu tư nào sẽ tạo ra một mối đe dọa tiềm tàng đối với an ninh Mỹ và đưa ra những nhận xét về các khoản đầu tư liên quan đến một số ngành công nghệ bất bực. Luật này đã nhận được sự ủng hộ của Bộ Thương mại Quốc phòng Mỹ James Mattis, Bộ Thương mại Ngân sách Steven Mnuchin và Bộ Thương mại Pháp

Jeff Sessions.

Trong tuần vừa qua còn xuất hiện thêm các dấu hiệu xấu cho thấy mối quan hệ song phương bất ổn hơn khi mà Trump trong một cuộc điện đàm với Tập Cận Bình đã bày tỏ “sợ thất vọng” vì thâm hụt thương mại của Mỹ với Trung Quốc đã tăng trong năm 2017 và nói rằng “tình hình này là không thể chấp nhận được”. Theo thông tin do Cơ quan Quản lý Tiêu dùng đưa ra thì tuần trước, tổng dư thặng mại của Trung Quốc với Mỹ đã tăng 8,6% hàng năm để đạt tới mức kỷ lục 275,8 tỷ USD, chiếm 65% tổng thặng dư thương mại toàn cầu của Trung Quốc,

Những dấu báo cho rằng lập trường chính Trung Quốc hiện nay sẽ còn tiếp diễn đã được công bố khi lập trường này vẫn tồn tại sau vụ trục xuất cựu cố vấn chính sách cấp cao của Trump là Steve Bannon, người được cho là đã ủng hộ một “cuộc chiến thương mại” với Bắc Kinh. Những nhân vật có quan điểm ôn hòa với Trung Quốc, bao gồm cố vấn kinh tế thương mại của ông Trump – Gary Gohn và con rể ông Jared Kushner, cũng là một cố vấn cấp cao tại Nhà Trắng, đều làm thinh trong vụ án này. Kushner có lý do để giữ im lặng. Wall Street Journal cho biết các quan chức phân giác Mỹ đã cảnh báo ông ngay đầu năm ngoái rằng Wendi Deng Murdoch – một người bạn của Kushner và con gái tổng thống Ivanka Trump – có thể đang lợi dụng mối quan hệ của cô ta với ông này để xúc tiến các lợi ích của chính phủ Trung Quốc trong Nhà Trắng.

Jie Dalei, trợ lý kinh môn quan hệ quốc tế tại Hội Bắc Kinh, nhận xét: “Khi Trung Quốc nổi lên trên trường quốc tế, cấu trúc của mối quan hệ Mỹ-Trung đã thay đổi và những quan ngại và lo lắng của Mỹ với Trung Quốc sẽ vẫn tiếp tục tồn tại”. Theo Dalei, mối quan hệ cá nhân giữa Trump và Tập đã đóng một vai trò công cụ trong việc định hình sự khập khiễng của các mối quan hệ song phương, song “tôi không cho là bất cứ ai ở Trung Quốc hay ở bất cứ nước nào khác lại có thể chắc chắn nói rằng họ có khả năng gây ảnh hưởng đến những quyết định quan trọng của Trump”. Một số nhà phân tích có tiếng khác cũng đồng tình với quan điểm này. Elizabeth Economy, giám đốc mảng Nghiên cứu châu Á tại Hội đồng Quan hệ Đối ngoại, nói với báo Business Insider Hoa Nam Bu sáng: “phương pháp hoạch định chính sách của Trump, không chỉ với Trung Quốc mà trong tất cả các vụ án trên thế giới, đều rất khó để xác định rõ trong các giai đoạn khác nhau. Đây là lý do đầu tiên Trung Quốc cần xúc tiến việc định hình mối quan hệ. Ai đó cần phải dọn dất việc làm này”.

Tuy nhiên, Trung Quốc chỉ thực hiện điều đó bằng cách đẩy mạnh quan hệ thân thiện hơn với các nước khác trong hợp tác thương mại đồng thời với sự suy yếu

trong quan hệ song phương với Washington. Chẳng hạn, một báo cáo của Viện Chính sách Xã hội châu Á tại New York cho biết “Canada và Trung Quốc đã đạt những tiến triển vững chắc trong việc khai thác những tiềm năng cho một thỏa thuận thương mại tự do”. Năm 2017, Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc cũng hoàn tất vòng đàm phán thứ 12 về một FTA ba bên, trong khi Trung Quốc và New Zealand đã tiếp tục đàm phán ba vòng đàm phán để nâng cấp thỏa thuận song phương của mình. Trong khi đó, Tara Joseph, chủ tịch Amcham Hong Kong, cho biết cũng đang thương nhân Mỹ tại nơi này đang áp dụng biện pháp chống lại. Bà nhận xét: “Chúng tôi không rõ chính xác về những chính sách mà Washington có thể đưa ra. Chính quyền này rất khác biệt, cho nên không có hình mẫu nào có thể áp dụng để dự đoán về nó cả”.

Theo “ [SCMP](#) ”

Mỹ Anh (gt)